

Hynek

02 | z knihovny: **Kdo tu spinká, běží, leží?**

04 | rozhovor: **Martin Mejstřík**

06 | co čte a co poslouchá: **Alžběta Kumstátová**

07 | recenze: **Vyprahlá zem**

11 | výtvarno: **Jarmil v Indii**

Prázdniny s knihovnou

Vážení čtenáři,
tímto číslem našich knihovních novin symbolicky vstupujeme do prázdninového času. Přechod to nebude – vinou pandemie koronaviru – tak výrazný jako v předešlých letech. To ale neznamená, že nějak osídíme naši nabídku. Vůbec ne!

Knihovna bude otevřená celé léto, tak jak jste na to zvykli během školního roku: můžete si půjčovat své oblíbené knížky, cédečka, časopisy anebo u nás prostě relaxovat s kávou a denním tiskem.

Já bych osobně nevynechal naše výstavní prostory, o které se tentokrát podělili dva vystavující: WANNABE, tak se jmenuje soubor prací studentů Ateliéru Oděvního a textilního designu FUD UJEP Ústí nad Labem a TAGS – to je název pro sérii textilních artefaktů Heleny Hoškové (13 kreseb oděvů v životní velikosti převedených do výšivky).

Na prázdniny jsme pro vás připravili letní příměstský tábor a dnes již tradiční knihovnu pod širým nebem – festival Města čtou. Kromě příjemného prostředí a nabídky zajímavých titulů, se můžete těšit na autorská čtení, workshopy a koncerty.

Podrobnosti o všech akcích naleznete v našich propagačních materiálech, na webových stránkách a samozřejmě i na Facebooku.

Pokud rádi píšete – a léto je ke psaní jak stvořené! – nezapomeňte poslat příspěvek do naší literární soutěže Máchovou stopou. Tématem je Třináctka. „V libovolném významu do textu nebo komiksu zakomponovaná číslovka 13“. Vaše práce bude hodnotit pedagog Petr Bašus, výtvarník Marek Rubec a spisovatel Pavel Brycz. Pro finalisty podobně jako loni chystáme kromě ocenění i kurz tvůrčího psaní.

Krásné léto vám za celou knihovnu přeje

Karel Tománek

**Noviny Karel Hynek
Mácha 2/2021**

**vydává Příspěvková organizace
Knihovna Karla Hynka Máchy
v Litoměřicích
Mírové nám. 26
412 01 Litoměřice
@: info@knihovnalitomerice.cz
☎: 416 732 453
www.knihovnalitomerice.cz**

Editorka: Kateřina Minková
Redakce: Helena Hošková,
Kateřina Minková, Aleš Podivínský,
Karel Tománek
Grafická úprava: Helena Hošková
Foto: archiv knihovny

Tisk Jiří Bartoš – SLON, spol. s r. o.
Ústí nad Labem
ISSN 1803-7313
Evidenční číslo Ministerstva
kultury ČR E 18798

Kdo tu spinká, běží, leží?

dílny s Evou Volfovou

Potíštěné kusy látek z přírodních materiálů, bavlnky, příze, nitě, knoflíky a pár dalších maličkostí - kdo by řekl, že z toho všeho může vzniknout knížka? A vidíte, může! Dokonce hned několik. Pokud je neznáte, přijďte si je prohlédnout a přečíst do knihovny. Připravila je pro vás výtvarnice Eva Volfová, textem je opatřily Tereza Horváthová a Olga Černá a vydalo je nakladatelství Baobab. Úplně první příběh vypráví o kočičce z kávové pěny. Myslíte si, že z kávové pěny se nemůže nikdo narodit? Tak polouchejte: „stane se to jednou za sto let a je k tomu zapotřebí: teplota tak akorát, trochu cukru a skořice a nějaké to chrápání“. No, a je to!

My jsme v knihovně o jedné slunečné sobotě tyhle příběhy poslouchali a potom jsme si s pomocí autorky vytvářeli vlastní. O nápady nebyla nouze a vznikla řada krásných obrázků. Pokud byste měli chuť také si to vyzkoušet, určitě si nenechte utéct další výtvarnou dílnu. Eva za námi přijede na konci léta v rámci festivalu Města čtou a určitě nám ukáže zase něco nového.

km

Eva Volfová

absolvovala VŠUP ateliér textilní tvorby. Zúčastnila se stáže na Univerzitě v Ljubljani, oddělek za textilstvo, stáže na AVU v ateliéru grafiky a stáže v ateliéru ilustrace VŠUP u Juraje Horvátha. Dlouhodobě spolupracuje s nakladatelstvím Baobab. Věnuje se kombinovaným technikám, textilní koláži, výšivce, kresbě a tištěné grafice.

Knihovný festival v parku

Konec léta bude opět patřit čitelně pod širým nebem, akci Města a obce čtou. Letos trochu netradičně předposlední týden prázdnin. Mezi desátou a osmnáctou hodinou si můžete přijít posedět do Parku Václava Havla, začíst se do knihy nebo se zúčastnit některé z doprovodných akcí. Můžete se zabavit na workshopu nebo si poslechnout muziku či autorské čtení. Uvidíte známé i méně známé tváře, hudebníka Ivana Vránu, výživovou poradkyni Veroniku Hájkovou, šansoniérku Elišku Lüftnerovou, folkový Šavlozubý ponožky, spisovatelky Báru Adamcovou a Evu Hotovcovou, literáty Iva Chmelaře, Jana Zelenku a Oldřicha Doskočila ... a mnoho dalšího. Najdete nás za branou ve stanu.

km

MĚSTA ČTOU
18. – 22. 8. 2021
Park Václava Havla

středa
10.00 čítárna
15.00 pořad pro děti
17.00 koncert, Ivan Vrána

čtvrtek
10.00 čítárna
15.00 autorské odpoledne, Jan Zelenka, Ivo Chmelař
 a další – Spolek LiPen
17.00 workshop s Veronikou Hájkovou

pátek
10.00 workshop pro seniory s vnoučaty, Irena Štyrandová – Spolek LiPen
17.00 koncert, Houpací koně

sobota
RECYKL DEN s kavárnou FÉR KAFE
10.00 vyšivací dílna s Evou Volfovou
14.00 autorské odpoledne, Barbora Adamcová
16.00 koncert, Šavlozubý ponožky

neděle
10.00 čítárna
14.30 autorské odpoledne, Eva Hotovcová
15.30 procházka, Tajemství starých symbolů
16.30 dílna – symboly, Irena Štyrandová
18.00 koncert, Eliška Lüftnerová

DOBRO můžeš činit i TY

Už v loňském roce získala knihovna v rámci osvětového projektu Hořká chuť čokolády nový kávovar, který umožňuje přípravu oblíbeného nápoje z čerstvě pražených zrn. Ze zřejmých důvodů vám tuto kávu budeme moci začít nabízet až během letošního léta, ale zato pro vás budeme vybírat jen takové druhy, které mají certifikát zaručující férové podmínky producentů. Během projektu vznikla i brožura

obsahující přehledné informace o jednotlivých značkách a jejich porovnání. Kromě toho v ní najdete i několik receptů, které jsme sami v předchozích letech v knihovně vyzkoušeli, a také informace o tom, čemu se nově věnuje místní nezisková organizace Shinebean o.p.s. pomáhající v Africe. Do rozebrání budou tyto „kuchařky“ na požádání k dispozici na oddělení registrace. km

Brýle nebo čtečku?

Vývoj jde rychle kupředu a čtečky, které jste měli v knihovně k dispozici už zestárlý a přestaly sloužit. Proto jsme pro vás nakoupili nové čtečky PocketBook Touch Lux 5. Mají šestipalcový dotykový displej a kromě běžné možnosti nastavení velikosti písma si také můžete přizpůsobit bílý podklad a změnit jeho barevnou teplotu podle podmínek okolí. Budete si tak šetřit oči při dlouhých hodinách čtení. Brýle tedy můžete odložit.

Tyto čtečky podporují mnoho druhů formátů e-knih, mají příjemný design a snadno se obsluhují. Kromě textu dokážou zobrazovat komiksy, časopisy nebo noviny. Do čtečky si můžete nahrát jakoukoliv e-knihu, kterou si zakoupíte. Můžete si také zdarma stáhnout některou z 1649 e-knih na stránce www.databazeknih.cz/eknihy-zdarma-ke-stazeni. Knihy klasických českých autorů jsou už ve čtečce rovnou připraveny.

Vypůjčit na 14 dní si ji můžete za poplatek 50 Kč na oddělení registrace. Knihovnice vám ráda se vším poradí.

ap

Kurz tvůrčího psaní se vydařil

Ve vzájemné spolupráci uspořádaly Knihovna Karla Hynky Máchy a Gymnázium Josefa Jungmanna v Litoměřicích kurz tvůrčího psaní pro účastníky 12. ročníku literární soutěže Máchovou stopou. Ten měl sice proběhnout v rámci vyhlášení výsledků soutěže už v listopadu 2020, ale okolnosti tomu chtěly jinak. Proto až sobota 22. května 2021. Ve finále se ale ukázalo, že tento posun byl ku prospěchu. Krásné slunečné počasí, komentovaná vycházka po městě, příjemné posezení na venkovních zahrádkách! Přijelo dvanáct pozvaných autorů z řad studentů i dospělých. Lektorské vedení bylo výborné. Živelný a dynamický Radek Fridrich, nositel Magnesie litery, i pedagogicky rozvážný a metodický PhDr. Adam Krupička. V pozdním odpoledni se všichni rozcházelí spokojeni. Za finanční podporu akce děkujeme Ústecké komunitní nadaci a firmě Hennlich Litoměřice.

Petr Bašus, administrátor soutěže

Martin Mejstřík

Většina rozhovorů s vámi, které v průběhu posledních let vyšly, nevyznívá příliš optimisticky. Igoru Chaunovi jste před více než třemi roky řekl, že tohle není vaše století. V odpovědích je přesto zmínka, že možná máte ještě jiný úkol, než utahovat šroubky na koloběžkách. Jsou vaše přednášky, které po republice pořádáte pro středoškolské studenty tím, co vás, když nepočítám koně a vaše hospodářství na Vysočině, nově naplňuje? Dává vám to smysl?

Jistě. Jinak bych to nedělal. To, proč přednáším, má tři, čtyři důvody.

- Baví mě to. Původně jsem chtěl být kantorem, což bohužel nevyšlo. V roce 1982 jsem se sice dostal na Pedagogickou fakultu UK a skládal zkoušky bez větších problémů, nakonec mne ale z fakulty v polovině studií vyhodili. Tehdejší vedení - musíme si uvědomit, že byla ještě doba hluboké normalizace - pochopilo, že mé přijetí na fakultu byl z jejich pohledu obrovský omyl. Prostě jsem jim nějakým zázrakem proklouzl ideologickým sítím a oni po dvou letech usoudili, že málo hořím plamenem revoluce, a že ze mne nikdy nebude kantor, který by byl ochoten a schopen vstěpovat dětem do hlav oddanost ke komunistickému režimu a vedl je k lásce ke KSČ a k našemu největšímu příteli, bratrskému Svazu sovětských socialistických republik.

- I když žiji na vsi, mým velkým tématem byl a dosud je komunismus, a naše nevyrovnání se s dobou komunistické diktatury. A zblízka jsem poznal, že se na školách tomuto tématu věnuje málokdo. Situace se pozvolna lepší, ale 32 let od pádu komunismu je to pořád bída. Proto jsou mé přednášky zaměřené na totality, potažmo na otázky spojené s demokracií a naší zodpovědností za svět, v němž žijeme.

- Jedenáctým rokem bydlím na vsi, ale jsem zde a do konce života budu, náplavou. Nejsem vesnický člověk, i když bych neměnil. Ale narodil jsem se v Kolině, vyrůstal v Liberci a většinu života, téměř 30 let, jsem žil v Praze. Takže přednášky jsou pro mne příležitostí, jak alespoň na chvíli vypadnout z malé vesnice a podívat se do světa. A setkat se s lidmi, kteří jsou mi blízcí. Což ovšem funguje, pokud zrovna neřádí koronavirus.

- Život na vsi, to je téma samo o sobě. A vydalo by na samostatný rozhovor.

Vaše kniha, Deník aneb Řekněte jim, že sametová... je napsaná zvláštním jazykem, který osciluje mezi hovorovou studentskou mluvou a jakoby starosvětským, možná archaickým jazykem. Také struktura textu není lineární, míchají se zde časy, přeskakují období. Pro koho jste ji psal? Jak ji máme číst?

Tak to jste asi četla první vydání z roku 2010! Mám ho rád. Tehdy jsem ještě měl sílu přesvědčit nakladatele, aby se korektor řídil pravidly českého pravopisu z 60. let XX. století. Já miluji češtinu třeba Karla Čapka, nebo Ivana Olbrachta, a spisovný český jazyk, který nás učili ještě v 70. letech, od ní nebyl ještě až tak vzdálený. Ze současné češtiny radost nemám. Je hrubá, osekaná, nenápaditá, nepoetická, plná anglismů a zkomolenin... No, u druhého vydání jsem už tu sílu a energii neměl, takže napodruhé Deník vyšel podle současně platných pravidel, které se kupodivu nepodařilo prosadit soudruhům v 80.

letech, ale až těm porevolučním, v letech devadesátých.

Struktura je složitá. Ono to ale jinak nešlo. Chtěl jsem, aby byla doba, o níž píšu, tedy doba, v níž jsem vyrůstal a která vyústila v listopad 1989, vylíčená co nejplastičtěji. Takže se tam střídá popis událostí s mými autentickými deníkovými zápisky a do plynoucího textu jsou ještě vkládány boxy popisující mezinárodní dění, případně i dobové dokumenty. Dlouho jsem si lámal hlavu, jak tu knihu poskládat a myslím, že jsme nakonec našli s grafickou velmi dobré řešení. Knihu nemusíte číst od začátku do konce, kdo nemá tu trpělivost, může jít jen po určité časové, či dějové lince.

Psal jsem ji v první řadě pro sebe. Musím říct, že v závěru to byla skoro horečka, nejedl jsem, nespal a psal a psal a psal. A najednou jsem byl u poslední tečky. Spadl mi obrovský kámen se srdce. Dokonáno jest. Prostě jsem věděl, že toto musím napsat. A že to musím napsat, jak jsem to napsal. Ani s odstupem bych na té knize nezměnil ani čárku.

Jsou lidé, většinou z mé generace, kteří ji přečtou za tři večery a nemohou se od ní odtrhnout, dokud nedojdou k onomu „dokonáno jest“. Jsou lidé, kteří s ní mají větší problém, ale nakonec se zakousnou a jsou rádi, že vytrvali. Pak jsou lidé, zejména ti mladší, kteří skutečně využijí toho grafického oddělení jednotlivých linií a jdou jen po tom, co je zajímavá. A pak jsou mladí lidé... Mám jednu recenzi od čtenářky, když se do knihy pustila, mohlo jí být tak 17 let... Popisuje, jak to čtení pro

... jednou opráším své staré loutkové divadlo, které mám zde na statku s sebou, a sem tam si na ně alespoň sáhnu. Bože loutky..., to je magie!...

ni bylo obtížné. Já se nedivím, těch dějů a informací je tam skutečně hodně. Často musela četbu přerušovat, třeba i na měsíc, na dva. Ale vracela se. Znova a znova. V tom procesu četby jí začaly docházet souvislosti a musela zase na začátek, doprostřed, a pak třeba k závěru a zase zpět... Po dvou letech byla u konce. Vytrvala, hodně o Deníku a o té době přemýšlela a napsala recenzi, z níž mám skutečně radost. Asi to není kniha pro všechny. Nikdy z ní nebude bestseller. Ale mám radost z obou skupin čtenářů. Z těch, kteří tu dobu zažili a kterým mluvím ze srdce a ještě větší z těch „děti“ věku gymnaziálního, kterým Deník otevře oči, protože spatří tu dobu nesvobody. A pochopí, proč každým rokem hoří v listopadu na Národní tolik svíček. Jak ji máte číst? Prostě čtete. Ona si vás chytí.

V knize se zmiňujete i o svém rukopise sbírky poezie s názvem Jak tohle skončí. Skončil v šuplíku?

Ano. Měla vyjít v listopadu 1989, ale v tu dobu měli všichni jiné starosti a pak bylo potřeba vydávat jiné, slavnější autory, kteří v době komunismu vycházet nemohli. Takže v šuplíku.

Ve druhém mám druhou sbírku, protože poezii píši dál. Nevím, zda ty sbírky někdy vydám. Ale začínám přemýšlet o tom, že bych mohl občas udělat večer se čtením, nějakým drobným hudebním intermezem v klubech, či v knihovnách. V 90. letech jsem to tak v Praze dělal a byly to příjemné chvíle. Nejen pro mne.

V osmdesátých letech jste pracoval jako kulisák a pak i herecký elév v Ústředním loutkovém divadle. Stýská se vám po „komediantském“ životě? Chodíte do divadla?

A hlavně jsem hrál na Divadelní pouti. Kdo zažil, nezapomene!

To je těžká otázka... Roky na Divadelní

... Struktura je složitá. Ono to ale jinak nešlo. Chtěl jsem, aby byla doba, ... v níž jsem vyrůstal a která vyústila v listopad 1989, vylíčená co nejplastičtěji...

fakultě AMU patřily k nejkrásnějším v mém životě. Pak ale přišel převrat a Pán Bůh mě poslal po výhybce jiným směrem, takže jsem divadlo po absolutoriu nikdy hrát nezačal. Asi nelituji. Ale těším se, že jednou opráším své staré loutkové divadlo, které mám zde na statku s sebou, a sem tam si na ně alespoň sáhnu. Bože loutky..., to je magie!

Do divadla nechodím, život na statku mi to neumožňuje, ale i to se jednou jistě změní a trochu se mi uvolní ruce. Člověk se má pořád na co těšit.

Během povídání s Lucií Výbornou jste zmínil, že důležitou knihou pro vás je Tulák po hvězdách od Jacka Londona, čím vás oslovuje?

Víte, já mám Londona rád obecně. Žil v době, kdy ještě chlapi byli chlapi. Vyrůstal jsem v horách, takže mám samozřejmě rád jeho zlatokopecké období. Tu chlapskou nezlomnost, houževnatost, vůli. Přátelství na život a na smrt. V jeho knihách ještě slovo platilo a nemusely na to být zákony. A když ten nepsaný zákon někdo porušil, přišel většinou rychlý trest.

U Londona to není fabulace, tehdy to prostě tak bylo. Pravda, není to asi čtení pro útlocitné slečny z gender studies.

V Tulákovi po hvězdách je ještě jeden rozměr, který se ale vlastně prolíná, když tak teď o tom přemýšlím, všemi jeho knihami – rozměr lidské svobody. V Tulákovi zašel London do extrému. Svobodný může být člověk i ve vězení. Je to dechberoucí kniha.

Myslím, že mou cestu k listopadu 1989 nejvýrazněji ovlivnila víra v Boha. Protože pro mne je Bůh Láska a Svoboda. Ale někde v podvědomí mi tehdy jistě rezonoval i Londonův Tulák po hvězdách.

Můžete jmenovat i další autory, které máte rád? Kterou knihu byste doporučil ke čtení na léto?

Vančura, Karel Čapek, Jaroslav Seifert. Poezii. Jakoukoliv dobrou. Ruské klasiky – Dostojevskij, Lermontov, Tolstoj. Ti jsou blízcí mé duši, ale samozřejmě na světě jsou tisíce a tisíce skvělých knih, které stojí za to číst.

I když... Onehdá jsem měl takový zvláštní zážitek – podíval jsem se na svou knihovnu, která se táhne po celé délce pokoje od podlahy až ke stropu (další knihy zůstaly nevybalené v bednách – po mém přestěhování z Prahy se do mého selského bytu prostě nevejdou) a řekl jsem si, že je všechny rozdám. Nechám si jen jedinou – Bibli.

Bible, to je nádherné čtení. A člověk nemusí být ani věřícím křesťanem. Starý zákon, ty příběhy, ta poezie, ty úžasné myšlenkové zkratky, ten jazyk! Nový zákon je (až na evangelistu Jana) jazykově strohý, ale opět – ten příběh! Pak Skutky apoštolů. Opět zážitek – když pro nic jiného, tak znovu jen z toho jazyka! A pro fajnšmekry bych doporučil – i když současný ekumenický překlad je velmi dobrý – Bibli Kralickou. To je teprve jízda.

Ještě knihovnu mám, ale kdo ví. Možná jednou skutečně skončím jen u Knihy knih.

Na léto mám tři tipy: Vloni jsem objevil Jana Drdu a jeho Městečko na dlani. Byla to za bolševiků povinná četba, a tak jsem ho najust nečetl, ale musím říct, že to byl pro

mne před rokem zážitek. Je nepochopitelné, že tak citlivý, vnímavý člověk mohl po roce 1948 sloužit komunistům a ublížil tolika lidem. Po roce 1968 sice prozřel, ale vlastně už pozdě. Ale nechme politiky. Městečko na dlani, skutečně ideální četba na léto. Druhý tip: Kdo má rád Paříž, Vysočinu a Bohuslava Martinů, určitě doporučuji Podivné lásky od Jiřího Muchy. Třetí: George Orwell, 1984. Není to zas až tak lehké čtení, ale v létě míváme více prostoru pro sebe a na přemýšlení o věcech, na které běžně nezbývá čas ani energie. Tuto knihu jsme četli tajně v době totality. S odstupem mi ale připadá, bohužel, snad ještě aktuálnější než tehdy, před rokem 1989.

Děkuji za rozhovor.
Kateřina Minková

... V jeho knihách ještě slovo platilo a nemusely na to být zákony. A když ten nepsaný zákon někdo porušil, přišel většinou rychlý trest...

foto: Lucie Drdová

Martin Mejstřík – spisovatel, hospodář, bývalý politik a klíčová osoba studentského hnutí v boji proti totalitě – v knihovně jsme společně besedovali nad tématy: Vítězný únor 1948 – fakta a fikce a Odbojová skupina bratří Mašínů.

Nová knihovna v Trnovanech

Mezi další nově vzniklé místní knihovny vítáme knihovnu v Trnovanech. Před dvěma lety oslovila metodické oddělení starostka obce paní Martina Čechová s žádostí o pomoc při založení knihovny. Vyslyšela tak přání obyvatel, kteří vznesli potřebu místa setkávání a poptávku po knihách. Od slov k činu pak už zbýval pouze krůček.

Poprvé byla knihovna otevřena 4. prosince 2019 v sále obecního úřadu, při společné veřejné akci „Rozsvícení stromečku“, kde se potkalo cca 160 občanů včetně dětí. Byla to velká a veselá akce, doprovázená ochutnávkou domácích štrůdlů, zpívaly se koledy, popíjel se čaj a svařák a za dětmi se přišel podívat Mikuláš s čerty a anděly.

Knihovna v Trnovanech je veřejně přístupná svým občanům, mezi které patří děti, pubertáči, ale i jejich rodiče a prarodiče. Slouží nejen k půjčování krásných knížek, ať už jde o povídky pro děti nebo beletrii pro dospěláky, ale rádi zde provozujeme různé aktivity v podobě ručního tvoření, a předčítání, kde se setkává i několik generací. Občas se také stane, že nás přijde jen tak někdo pozdravit a zeptat se, jak se máme a co je nového. Jsme rádi za každého návštěvníka.

Protože obec Trnovany chce, aby knihovna fungovala co nejlépe a měla možnost rozmanitého využití, byla knihovna přestěhována do zadní zrekonstruované části obecního úřadu už v lednu 2021. Bohužel zatím občané neměli možnost si zrekonstruovanou knihovnu lépe prohlédnout, jelikož nám doba za podmínek pandemie Covid-19 nepřála. Neztrácíme naději a doufáme, že již brzy budeme moci v knihovně uspořádat třeba noc pohádek nebo nějaké tematické tvoření.

Adéla Hoňková

foto: Archiv knihovny Trnovany

Zajímavá čísla z regionu

Věděli jste, že naše knihovna se stará ještě o dalších 76 malých knihovniček v okrese Litoměřice? Že jim každé tři měsíce dováží nové knihy, časopisy, mluvené slovo a stolní hry? Že objem všech těchto vyexpedovaných titulů je větší než počet obyvatel Litoměřic?

A kde se všechny ty knihy schovávají? Ve vaší okresní knihovně. Ta má mimo vlastní fondy, z kterých si vybíráte, ještě jeden knihovní fond, určený právě pro malé knihovny. Fond to vlastně není až tak malý, protože obsahuje přes 20 tisíc svazků. Najdete ho ve druhém patře v oddělení regionální správy. Odtud každý měsíc putuje přes 2 000 knih do knihoven v menších obcích. Za celý rok je to pak více než 30 000 svazků, které se ve velkých taškách odnáší a naším pracovníkem i odvezou do obecních knihoven.

Nevíte, kde ve vašem okolí knihovna je? Pak stačí navštívit naše webové stránky, kde v odkazu Pro knihovny najdete seznam všech místních i městských knihoven. Možná, že ji máte i ve své obci nebo někde u sousedů.

76 obecních knihoven tvoří nejhustší síť v rámci celé republiky. Dohromady mají dva tisíce čtenářů, kteří si za minulý rok vypůjčili 48 508 titulů. Chcete tyto knihovny navštívit nebo se podívat do jejich knihovního fondu? I to je možné. Každá naše knihovnička má své webové stránky, kde najdete on-line katalog. I zde vás obslouží a poradí vám milá knihovnice nebo knihovník. A vůbec nevadí, že mají otevřeno třeba jen jednou týdně. Většina z nich mimo knihovnu vede i různé kroužky, zapojuje se do dění v obci a pořádá kulturní akce. A to je také velmi zajímavé číslo. 178 kulturních akcí, které za loňský rok navštívilo 1 900 návštěvníků.

A teď už doufám, že se vaše představa o malé vesnické knihovně pomalu mění. Představte si menší útulnou místnost, několik nových regálů s knižními novinkami, v rohu stolek s počítačem, sedací vak a stoleček pro děti a za pultem vstřícná knihovnice. Mrkněte na web a někdy některou z nich navštivte. Budete mile překvapeni.

Eva Krejčí

V Hynkově hledáčku

Každý rok vychází v naší republice více než patnáct tisíc knížek. Na to už je potřeba pořádná knihovna! Všechny si koupit nemůžeme, ale jak si v nich teda vybrat? Kromě literárních časopisů, které nám přinášejí základní orientaci a vybírají pro nás tituly hodné pozornosti, si můžeme nechat poradit i od literárních webů. Ty jsou často s tištěnou podobou propojené. Často neprozradí vše, co je na papíře, a musíte si za otevření obsahu zaplatit (což je vpořádku), ale mnoho užitečných informací získáte i zdarma.

Na několik zajímavých stránek se podívejme zblízka. Graficky určitě z řady vystupuje magazín **Lógr**, kde najdete rozhovory, recenze, sloupky, pozvánky na akce a další články napříč jednotlivými žánry. Chybí tu ale možnost vyhledávání podle hesel nebo filtrování článků podle předmětu zájmu či jména autora. Další výrazné řešení nabízí internetová varianta časopisu **Host**, která řazení podle témat nabízí, takže můžete vyhledávat v komentářích, zprávách nebo recenzích. Příjemná je rubrika ukázek z jednotlivých děl, která může pomoci, když váháte, zda si knihu koupit. Najdete tu také portréty autorů, nakladatelů či lidí jinak spojených s literárním světem a celá jedna rubrika je věnovaná poezii.

No, a když už jsme u básní, nesmíme zapomenout na **Psí víno**. Web, který nese podtitul Digitální kurátorská platforma pro současnou poezii, je přesně tím, co o sobě říká. Nabízí básně ke čtení, ale i k poslechu a dokonce i experimentálně vizuálně zpracované. Pro tradičněji orientované čtenáře, kteří dávají přednost zahraničním autorům, je tu **Literární.cz**, který vydává Festival spisovatelů Praha. Nepřináší sice nový článek každý týden, ale pro přehled o nejdůležitějších světových událostech to stačí. A jako poslední dva ještě jmenujme weby **iLiteratura.cz**, kde můžete články vyhledávat i podle jmen autorů nebo samostatných děl, dokonce i podle žánrů či lokality, a obtýdeník živé literatury **Tvar**, kde k tradičním tématům přibývají např. reportáže, eseje, další publicistika a dočtete se tu i o divadle.

A samozřejmě, o knižní zajímavosti se s vámi dělí i **Bookowski** na stránkách knihovnalitomerice.cz.

km

Novinky k poslechu

V jiném článku na této straně jsme vám představovali zajímavé literární weby, a protože k literatuře dnes už neodmyslitelně patří audioknihy, podíváme se také na ně. Portál **naposlech.cz** se věnuje právě této tvorbě a dění kolem. Informuje o připravovaných titulech, přináší recenze nových i starších knih, rozhovory a další tematické články. Najdete tu také katalog audioknih s podrobnými informacemi. Redakční tým tvoří lidé, kteří se audioknihám věnují dlouhodobě, např. Tomáš Macháček, člen poroty soutěže Audiokniha roku, Lukáš Gregor, pedagog Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně nebo Jakub Horák, předseda odborné poroty Ceny AVA – Audiokniha roku. Budete-li hledat něco do sluchátek na léto, tento magazín vám s výběrem pomůže.

I naše audiotéka se díky Evě Dolejšové, která pro vás tituly vybírá, stále rozšiřuje. Všechny nosiče najdete v přízemí v **oddělení registrace**. Z novinek bychom rádi upozornili na nahrávku Tapetář mladé české autorky Emy Labudové v podání Jana Ciny, dále na historický román Sůl moře Rutý Sepetysové, americké autorky s litevskými kořeny. Příběh se odehrává na konci druhé světové války ve Východním Prusku, kniha je zařazena do kategorie Young adult a je zřežírovaná pro čtyři hlasy. Letní romantickou náladu může naplnit kniha Všechno nejlepší, Anno od Petry Jirglové, klasiku zase reprezentují Remarkovi Tři kamarádi, které působivě načetl hynek Čermák. A nezapomněli jsme ani na Bočkovu Aristokratku a celou sadu oblíbených Vondrušků.

km

Dream stream team

Naživo je to bez úprav

Během doby uzavření knihoven i dalších kulturních institucí jsme se museli naučit spoustu nových věcí. Být k sobě ohleduplní, respektovat nová pravidla, a také změnit styl svojí práce. To přinášelo řadu úkolů a výzev, se kterými jsme se nikdy dříve v knihovně nesetkali. Abychom například mohli publikovat audio nahrávky, museli jsme se naučit zvuk zaznamenat, editovat, doplnit textovým komentářem, intro-obrázkem. Nový způsob práce znamenaly besedy ve virtuálním prostoru, videa animačních dílen.

Ani živě přenášená vernisáž nebyla výjimkou. Museli jsme zajistit technické vybavení, naučit se pracovat s novým softwarem a také se připravit na to, že živé vysílání nám nic neodpustí. Nic se nedá vystříhnout, dotočit, vyšperkovat. Museli jsme se smířit s tím, že bezchybnosti nedosáhneme, že každé přeroknutí zůstane zaznamenané, že při přechodu z jednoho výstavního prostoru do druhého se ztrácí signál, že není možné dle potřeby přepínat z kamery na kameru. Že to prostě bude autentické. Jsme ale rádi, že jsme aspoň touto cestou mohli zájemcům vernisáž zprostředkovat a seznámit je s autory obou výstav, s jejich tvůrčími procesy, s významem instalace. Určitě to pro nás byla důležitá zkušenost.

km

Když se knihovna na jaře zeptá, co jsi četla a poslouchala v zimě

Tak tedy: Lincoln v Bardu (George Saunders) – nadpřirozeně krásná kniha. North American Indian (Edward Sheriff Curtis) – obrazová encyklopedie a fotky z přelomu 19.-20.století, čirá krása. A dvě, pro mne, zásadní knihy: Pojď s námi budovat pohraničí (Andreas Wiedemann) – skvělá historická práce na téma poválečného osídlování bývalých Sudet, a potom Cesta k nesvobodě (Timothy Snyder), výborná k pochopení souvislostí v současné světové politické situaci. A samozřejmě nesmím opomenout zásadní položku – četba dětem. Perla na večerní předčítání je 365 tučňáků (Jean-Luc Fromental) – napínavý ekothriller pro nejmenší. Překlep a Škraloup (Tomáš Končinský, Barbora Klárová) o tom, jakou práci dá udělat pořádnou chybu, je několikrát prověřená klasika, stejně jako Šmalcova abeceda (Petr Šmalec) a Kouzelná Baterka (Olga Černá).

A co poslouchám? Zrovna se nemůžu nabažit alba Sheik Yerbouti od Franka Zappy, které je jen o rok mladší, než já. A znalci vyhlášené žitenické tančírny vědí, že mám svůj vypiplaný playlist, který neváhám použít kdekoliv a kdykoliv. :)

MgA. Alžběta Kumstátová

Po Střední uměleckoprůmyslové škole v Turnově v oboru Broušení a rytí drahých kamenů, absolvovala sochařské ateliéry profesorů Karla Nepraše, Jana Hendrycha a profesora Jana Koblasu, u něhož obhájila v roce 2005 svoji diplomovou práci na Akademii výtvarných umění v Praze. V letech 2004 - 2005 studovala také na Universidad de Castilla-La Mancha v Cuenca ve Španělsku. Z Litoměřic ji známe prostřednictvím jejich děl ve veřejném prostoru: busta Václava Havla v Parku Václava Havla, Trikolora na budově České spořitelny a Jelen v lesoparku na Mostné hoře. Mnohé děti (od 3 let výše) ji znají z výtvarného ateliéru VAK, který založila a vedla v letech 2007 až 2017 a s kterým uspořádala mnoho výstav, např. v Kosteletě Zvěstování Panny Marie, v Letním kině nebo na zámku v Ploskovicích. Pořádala také kurzy pro dospělé. V knihovně se s její tvorbou seznámíme během plánované výstavy v září 2021.

Vyprahlá Zem a vyprahlí lidé

Jednoho dne se na Farskou louku poblíž středně velkého města snesla podivná bílá koule... a nic se nestalo.

I takto by se dal parafrázovat úvod debutu Kláry Vlasákové - Praskliny. Kniha vyšla minulý rok v nakladatelství Listen. Nápaditou obálkou ji opatřila Nikola Janíčková, doslov napsal Jan Běliček.

Na začátku příběhu se dozvídáme právě o příchodu této tajemné koule. Je bílá, vyzařuje slabé světlo, má asi tři metry v průměru a levituje na jednom místě půl metru nad zemí. A navíc je ke všemu úplně netečná. Různí lidé se ji snaží interpretovat, ale východisko není na dohled.

Brzy se z ní stane něco jako poutní místo, turistická atrakce. A právě ona koule k sobě přitáhne i hlavní postavy knihy.

Ota a Ema se svými dětmi Lidkou, Oskarem a nejmladší Kristýnou přijeli, protože už nešlo dělat nic jiného. Všichni cítili, že to potřebují. Ale když překonali davy, nestalo se nic. Koule se ani nehnula, byla vůči všemu naprosto netečná. Tento hrubý fakt se v průběhu knihy opakuje a zdůrazňuje intenzivní gradaci, která jako by se hrdinů knihy zároveň týkala a netýkala.

Ota přijde hned na začátku, stejně jako stovka jeho kolegů o práci. Stěny korporátu jako by byly stejně duté jako jeho nadřízení. Nejmenované postavy, jednoduše titulované „manažerka“, „developer“, „ředitelka“, jakoby se pohybovaly ve vyšších sférách dění a připravovaly se na nejistou budoucnost, zatímco běžní lidé žijí ve svých malých dusných domovech a čekají, co přinese další den.

Když se Ota s rodinou vrací od koule plné zklamání domů, Kristýna z ničeho nic vběhne do silnice. Lara, která zrovna sedí za volantem našťestí rychle zareaguje a zachrání malé holčičce život. Žena, jež se vyrovnává se smrtí všech, kdo jí byli v dětství blízcí se stává rodinnou přítelkyní, nejvíc však přílne k malé Kristýně.

Svět knihy jako by se ocitl za horizontem událostí. Společnost se potýká s nezaměstnaností, závislostí na antidepresivech, epidemií nespavých a spavých epizod, sebevražd. Nejvíce si však dala autorka záležet na atmosféře, podkreslující intenzivní momenty v životech hrdinů. Nepříjemné pocení, zarudlé tváře, stojatý vzduch, prašné víchry, puchýře od přímého žáru slunce, spálená zeleň, úpaly, úžehy a mrtvolná letargie. Tak dostáváme najevo, že klimatická změna už je nezvratitelná. Všechny postavy v ní

žijí, ale nikdo nic nenamítá. Jen bohatí ředitelé firem rozjíždějí byznys s neprodyšnými buňkami, ve kterých lze strávit měsíce v relativním pohodlí v případě katastrofy.

Ze všech stran se ozývá: „musíme něco udělat!“ Jenže tam sdělení končí a rozuzlení nepřichází. Jediní, kteří tvrdí, že mají odpověď, jsou podivínští kazatelé. Kromě zvířecích obětí však hlásají pouze to, abychom se drželi každý své práce a pokorně čekali na návrat lepších podmínek.

Bílá netečná koule, ke které si všichni chodí pro radu může symbolizovat lecos. Pro kazatele je to memento, pro některé znamení, že v tom snad nejsme sami, pro jiné zas symbol moci. Moci, která nereaguje na prosby obyčejných lidí a dál udržuje status quo nehledě na následky.

Praskliny jsou plné plochých a prázdných postav bez vnitřních životů. Alespoň na první pohled. Ne že by snad před čtenářem něco skrývaly, prostě v nich, až na občasné záchvěvy hněvu a strachu, není co hledat. Nacházíme je v situacích, kdy ovlivnění davem ani nevědí, jak se mohlo stát, že dělají to, co všichni kolem nich. Tak moc jim záleží na tom, nevybočovat z řady, že už si ani neuvědomují své vnitřní pochody. Nedělat nic je o tolik jednodušší, než za něco bojovat. Ani ve snu by je nenapadlo, že by se k jejich vzdoru mohl někdo přidat a nenechat je v tom samotné. Jsou si vzájemně nekonečně vzdálení. V tomto aspektu, a také z hlediska grotesknosti některých situací, přirovnává myslím docela trefně Jan Běliček postavy této knihy k postavám Franze Kafky.

Příběh knihy Praskliny je neskutečně imerzivní a držel mě napnutou do posledního řádku. Zatímco mnohé recenze a kritiky mají na závěr knihy nekompromisní názor a mluví o utnutém konci, neuspokojené zvědavosti, já v něm vidím něco mnohem víc. Poslední kapitola jako by spojovala svět který je a svět,

který by mohl být. Přestože do poslední chvíle neopouští onen neutěšený obraz blízké, apatické, ztracené budoucnosti, v posledních slovech je jiskra, plná potenciálu, aby z ní vzešel plamen, který zahřeje čtenářovo zneklidněné srdce.

Nikola Grzybowska

Noc literatury

Od roku 2006 pořádají Česká centra ve spolupráci s Asociací národních kulturních institutů zemí EU a se Svazem knihovníků a informačních pracovníků mezinárodní literární happening Noc literatury. V našem městě se jeho organizace každoročně ujímají členky Spolku LiPen ve spolupráci s Knihovnou K. H. Máchy, která zajišťuje propagaci. Cílem celého projektu je zvýšit zájem čtenářů o současnou evropskou literaturu a její myšlenkové a tvůrčí proudy. Zdůrazňuje také význam překladů.

V Litoměřicích vybíráme ze dvou desítek titulů jen některé, které se paralelně předčítají na třech místech. Návštěvníci tedy putují za svou literaturou nočním

městem a nechávají se unášet do světa příběhů. Pravidelnými interprety jsou Aleš Pařízek, Lukáš Fila, Eva Andělová a Jakub Ružbatský. O dalších se dozvíte z webových stránek spolku. Tady také najdete plný program s časovým harmonogramem. V doprovodném programu se zaměříme i na lokální kulturu. Zatím můžeme ještě prozradit, že číst se letos bude v Dílně ručního papíru a v Keramikafé Dlouháňka. Akci podpořila Ústecká komunitní nadace.

Uvidíme se ve středu 22. září.

Kateřina Minková
Spolek LiPen
www.spoleklipen.eu

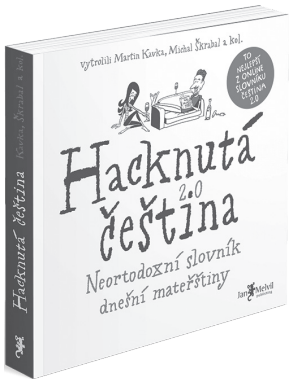

Je to jazyk český?

Čeština se hackuje od doby jejího prvního slova. Ať se nám to líbí nebo ne. Už v desátém století, kdy se začínala formovat ze západních nářečí praslovánštiny, byla ovlivněna latinou, řečtinou a němčinou. Později přibývaly další vlivy, italština (piano), francouzština (manéž), turečtina (čapka), čínština (čaj) a další. Mnohá slova znějí tak “česky”, že se nad nimi nikdo ani nepozastaví. Někdy je těžké vytvořit skutečně česká slova pro nové výrobky či objekty. Starším, často opakovaným, příkladem je televize, z novějších jmenujme například skateboard. A někdy je používání cizích (většinou anglických nebo z angličtiny odvozených) slov prostě pohodlnější. Většina z nás asi spíše napíše esemesku než pošle prostřednictvím přístroje na přenos zvuku svoji psanou zprávu. Pro některá cizí slova prostě nemáme odpovídající jednoslovné výrazy.

V každém století se najdou přívrženci i odpůrci novotvarů. Některá nově vzniklá slova skutečně trochu tahají za uši a pokud můžeme, je vhodné se jich vyvarovat. Záleží ale na situaci. A pokud se nechcete ve světě novořeči ztratit, „zalistujte“ v elektronickém slovníku Čeština 2.0. Mě v něm aktuálně zaujala slova ažista nebo vkukné, jejichž význam odvodíte poměrně lehce, leckdy mě ale některé slovo překvapí.

Kateřina Minková

„...více než 3 000 novotvarů, které jsou živelnými svědky naší doby. Ať už se týkají alkoholu, politiky, sexu či jakékoli jiné stránky života, všechny je spojuje láska k češtině a radost z její hravosti. V knize si také přečtete zpovědi osobností, pro něž je mateřština pracovním nástrojem i vášní: od britkých postřehů bohemisty Jiřího Marvana po desatero nekorunovaného krále českého Twitteru Petra Kukala.“

Zdroj: www.obalkyknih.cz

Martin Kavka, zakladatel internetového projektu Čeština 2.0, Hacknutá čeština 2.0, Neortodoxní slovník dnešní mateřštiny, Jan Melvil Publishing, 2018

Carpe Aestas? Carpe Diem!

Občas je za oknem božsky a někdy zase, třeba jako zrovna teď, je pod mrakem a slunce se moc nepředvádí. Nějak se nemůžu vymanit z těchto přesýpacích hodin bezčasí, ten písek už mi leze ušima. Mraky se nade mnou stahují i tady, v mém pokoji. Je to tu tak prošedivělé a chladné, že bych si hned zalezla pod deku a nad třetím přečteným řádkem okamžitě usnula. Jenže to nejde. Není čas a není vůle na to, něco dělat. Něco je vždy přede mnou, něco mě čeká, ale nic se vlastně neděje. A tak místo činnosti sedím a přemýšlím o tom, co by se dít mohlo.

Jako podklad pro svoje snění recykluji vzpomínky na minulé léto. Jenže už to nejde tak snadno jako kdysi. S časem ztrácí obrysy. Lány a lány zlatavého obilí, protnuté loukou plnou krav a slunečnice, které se sklánějí nad polní cestou jsou najednou dál, než jen na hranicích Polska s Ukrajinou. Jako bych si pro ně musela dojít až na konec světa. Dusné antikvariáty s vrchovatými policemi polské poezie, která o takových krajinách básní s láskou a něhou, najednou působí tak těžce a zaprášeně, že se cítím jako malinký brouk před svojí osudovou horou.

Sluneční paprsky z mých vzpomínek nedopadají na úrodnou půdu, ani se netřpytí na měděně hladině vyhrátého jezera s dlouhým molem; odrážejí se od betonových čtvrtí, kreslí obrazce na mých čtyřech stěnách, které se přibližují vždycky, když přivřu víčka abych mrkla. Už jen málo zvedám večer hlavu vzhůru, když vím, že nejbliž útěše tam najdu leda můru, popleteně narážející do pouliční lampy.

Když jsem ji držela za ruku uprostřed orosené louky, rozpínal se nad námi celý vesmír. Ve vlasech nám lezli pavouci a naše záda pomalu vlhla spolu s trávou. Tu noc padaly hvězdy každých pár minut. Je jedno, co to ve skutečnosti bylo. Pro mě za mě třeba meteorický roj, který se opakuje každý srpen. Ale jméno Perseid se nabízí k něčemu většímu. Jako by to byli jezdci uvěznění v čase. Každý rok na výpravě za něčím nedosažitelným, za čím jsou ochotni putovat až na kraj galaxie, do všech jejích stran...

Každé ráno vstávám a vidím si jen na špičku nosu. Víím, co bude dnes k obědu, víím, co všechno musím stihnout zítra a v kalendáři už jsou červeně vyznačené všechny moje zkoušky. Už víc než rok žiju v tomhle akváriu, kde plavu v nepravidelných kruzích a čekám, kam moji malou nádrž za týden zase přemístí v rámci mého malého bytu. Všechny podněty k akci jako by se šířily skrz rosolovitou hmotu, která mě obklopuje místo vody. Ale za posledním červeným kroužkem jako by stála brána do země neomezených možností.

Čekám a jsem moc zvědavá, co přinese letošní léto. Víím, že těch krás a záchrvěvů štěstí bude mnoho a že budu zase tak veselá a přibude mi pár slunečních vrásek a pih. Ale je mi jasné, že takhle to dál nejde. Snad se tentokrát konečně naučím žít i mezi červenými kroužky v kalendáři a začnu se zase radovat z překrásných šedých mraků, pod kterými šneci vylézají ze svých ulit. Jak moc těžké může být naučit se žít teď?

Nikola Grzybowska

Gregory di Vino

NĚMÁ FIGURA

Dar bohům
Nebo příměří
Ač ústa plná
Slávu mi neměří

Sláva ta odhnána
Jak dávná brána
Jak potok z pramene
Jak bufet zrána

Brodím se časem
No a v něm já jsem
Jak figura nemá
Lehnu si na zem

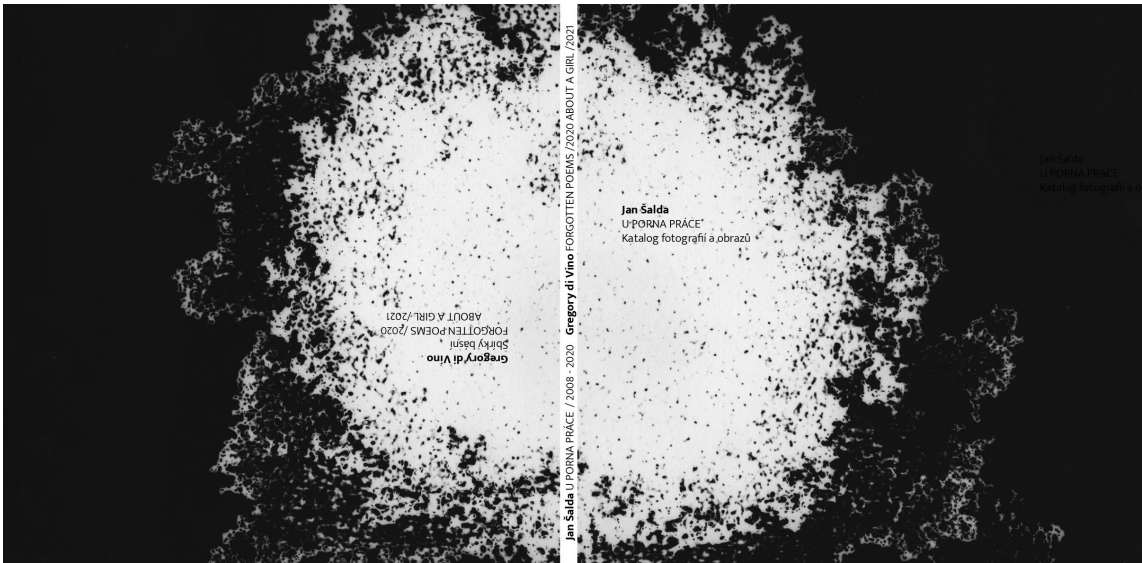
UNIKNOUT TEMNOTÁM

Veskrze snivě
Ptám se sám sebe
S cigárem semknutým
Když duben zebe,
Jestli se zadaří
Osedlat koně
Zastihnout předjaří
Jestli se podaří
Uniknout temnotám
Na to se nejistě
Sám sebe ptám

Jarní slunce,
mezi obláčky,
rozkvetlé louky,
bzučící včelky.
Bosé nohy v trávě,
duha na obzoru,
myšlenky letící
životu vstříc.

Knihovnicím za trpělivost se čtenáři a za rozdávání úsměvu a pomoci při výběru knih napsala a věnuje
Lenka Antalová

Jan Šalda

Co je a co dělá Fokus Labe

Fokus Labe je nestátní nezisková organizace, která sdružuje odbornou i laickou veřejnost v oblasti péče o duševní zdraví a občany s duševním onemocněním. Realizuje komplexní péči komunitního typu o dlouhodobě duševně nemocné, poskytuje klientům služby zaměstnanosti a realizuje sociální podnikání.

Posláním Fokusu Labe je podpora lidí s duševním onemocněním v návratu a uplatnění ve společnosti nalézáním možností pro jejich další osobní a pracovní realizaci; prosazování myšlenky komunitní (neústavní) péče; přispívání ke komplexní péči a naplňování potřeb lidí s duševním onemocněním včetně prosazování jejich práv.

Organizace vznikla na začátku 90. let v reakci na absenci tolik potřebných služeb (denní stacionáře, kluby, aktivizační služby ad.) pro lidi s duševním onemocněním, pro něž v tu dobu existovala povětšinou jen hospitalizační centra, léčebny, a psychiatrická oddělení nemocnic. Snahou i dalších organizací bylo spolu se zakládajícími personami „nové“ psychiatrické péče vytvořit fungující systém komunitní péče – jako alternativy k té ústavní, a jako nezbytný doplněk psychiatrických léčeben. V současnosti tvoří síť deseti Fokusů největší neziskovou organizaci zaměřenou na služby pro lidi s dlouhodobou duševní nemocí v ČR.

Fokus Ústí nad Labem byl založen v r. 1992. Vychází z principů organizace Fokus, která byla založena jako taková již o 3 roky dříve v Praze. V současné době je jako organizace pracující v oblasti duševního zdraví a péče o občany s duševním onemocněním etablovaná v několika městech ČR.

První sídlo měl Fokus Ústí nad Labem v Krásném Březně, v budově bývalé školky, kde vedle různých podpůrných komunitních programů začaly postupně vznikat i první pracovní-rehabilitační dílny, do nichž vstupovali lidé, kteří potřebovali nejen smysluplně využívat svůj volný čas, ale rovněž se snažili o opětovné (často po dlouhotrvajících hospitalizacích) zařazení do pracovní činnosti. V roce 2008 jsme otevřeli pobočku našich služeb v Teplicích.

V roce 2012 jsme začali poskytovat služby nejen v Ústí nad Labem a v Teplicích, ale nově i v Litoměřicích a Děčíně. Z tohoto důvodu jsme změnili původní název i logo z Fokusu Ústí nad Labem na Fokus Labe.

V Litoměřicích našim klientům poskytujeme služby sociální rehabilitace, sociálně aktivizační činnosti a odborné sociální poradenství. V rámci sociální rehabilitace podporujeme klienty v cestě k zotavení.

V úvodu naší práce vždy vycházíme z aktuálních potřeb a přání klienta, ty v průběhu času můžeme volně doplňovat nebo v rámci domluvy s klientem měnit. Klíčové pro vzájemnou spolupráci je vždy navázání vztahu důvěry a zjišťování motivace pro osobní cíl klienta. Pracujeme multidisciplinárním způsobem tzn. v provázanosti s rodinou, zdravotnictvím, městskými úřady, případně dalšími službami tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo maximálního zotavení. Základním pilířem naší práce je princip recovery – znovu nalezení naděje, zplnomocnění klienta v konání svých rozhodnutí, přijetí zodpovědnosti za svá rozhodnutí a životní volby a hledání smysluplných životních rolí.

Služba odborného sociálního poradenství je zaměřena na podporu při vyřizování úředních záležitostí. Můžeme fungovat také jako zprostředkovatelé na další organizace a služby, které jsou opět zaměřeny na specifický problém klienta.

Služba sociálně aktivizační služby zahrnuje aktivity skupinového charakteru, při kterých se naši klienti mohou sdružovat v rámci programových činností zaměřených na posílení psychických či praktických dovedností (tréninky paměti, tvůrčí dílna), fyzické kondice (výlety, zájmové aktivity typu fotbal, plavání, posilovna) nebo k naplnění sociálních potřeb.

kolektiv Fokusu Labe

PIK NIK

Pokořen – komorní festival na břehu Labe

Letní kino Litoměřice, 30. - 31. 7. 2021

Vystoupí: Zuby Nehty, Garage, Jiří Konvrzek, Choroš, The Turpentine, Ray, Divadlo Čučka, MR, Sudy potu, Divadlo Sex Culomets a další.

Více informací na www.modryznebe.cz

21. Filmový festival Litoměřice

Na konci srpna (27. – 29. 8. 2021) se uskuteční již 21. Filmový festival Litoměřice. Letošní téma festivalu je Barvy, sny a fantazie. Při festivalu představíme mnoho zajímavých i netradičních titulů v kině Máj, v Letním kině a na dalších místech, například v divadélku Minimax. Jako hlavní festivalová kapela vystoupí v sobotu 28. 8. 2021 Prago Union. Program připravujeme již od podzimu, snažíme se do něj zařadit pestrou škálu titulů evropských i zámořských, současných, i těch, které patří nyní do sbírek Národního filmového archivu. Myslíme na všechny generace diváků. Připravujeme i doprovodné přednášky, diskuze, vernisáž výstavy a mnoho dalšího. Program v této chvíli ladíme, pro podrobnější informace doporučujeme divákům nejpozději od července navštěvovat webové stránky www.fifeli.cz či facebook festivalu.

Za Kinoklub Ostrov, z. s.
Hana Galiová
www.kinoostrov.cz

Podporovat, nesoudit

Oblastní spolek Českého červeného kříže Litoměřice v rámci prevence spravuje tři programy – kontaktní centrum, terénní program, primární prevence. Základním cílem těchto programů je působení na klienty ve směru orientace v jejich současné životní situaci a podpora k motivaci ke změně rizikového způsobu života. Důležité je nejen porozumění možným dopadům jejich rizikového chování, ale především aktivace všech jejich vnitřních i vnějších možností, k jakékoliv změně, kterou si kladou za cíl. Představíme vám několik příběhů ze života našich klientů.

Ze života klientů Kontaktního centra

Honza (35 let) je naším klientem od roku 2008. S pervitinem začal experimentovat v 16 letech. Jeho rodiče se v dětství rozvedli a Honza žil s matkou a otčím, s nímž neměl dobré vztahy. Zlom u něj nastal po ukončení studia na učilišti, když ho otčím vyhodil z domu a Honza odešel ke svému otci, aktivnímu uživateli pervitinu. Vyráběli spolu pervitin několik let a otec ho naučil užívat nitrožilně. Závislost se prohloubila a začal nesmírně těžký kolotoč pokusů o léčbu a relapsů. Honza během své 19leté drogové kariéry absolvoval nespočet pobytů v léčebnách i terapeutických komunitách, některé dokonce dokončil, ale vždy došlo k relapsu a následnému propadu. V době, kdy se Honza oženil (oba byli našimi klienty) a narodil se mu syn, došlo ke společnému odstěhování a pokusu o abstinenci a změnu životní situace. Kontaktoval nás telefonicky a informoval o tom, jak se jim daří. Vše se zdálo být na dobré cestě, dokud se nevrátili zpět

do Litoměřic a nezačalo se jim rozpadat manželství. Honza skončil opět na ulici a k užívání pervitinu přidal ještě alkohol. V této době hrála naše služba významnou podpůrnou roli v Honzově životě. Naši pracovníci mu pomohli se v situaci zorientovat, poskytli mu informační servis v oblasti sociálně právní v souvislosti s úpravou poměrů se synem, doprovodili ho k soudu a snažili se ho motivovat k léčbě. Honza se ocitl na dně, přišel o vše, a přesto v sobě našel sílu a motivaci ke změně, kterou je jeho syn. Zprostředkovali jsme mu dlouhodobou léčbu v terapeutické komunitě, kam úspěšně nastoupil a my mu moc držíme pěsti.

David (34) je naším klientem od října 2019. V současné době je závislý na alkoholu. Dle jeho slov, aby přešel abstinencími příznakům, musí vypít osm litrů vína. Je bezdomovec. David začal užívat drogy ve 13 letech, když mu zemřela maminka a vychovávala ho sestra, které bylo pouhých 18 let. Nejprve experimentoval s pervitinem i opiáty, a nakonec s alkoholem. David v našem programu čerpá převážně nízkoprahové služby, veškeré poradenství nebo motivaci k léčbě odmítá. V roce 2020 byl několikrát hospitalizován v nemocnici pro kolaps organismu, v jednom případě mu byla volána RZS i přímo z kontaktní místnosti. Vždy po několika hodinách z nemocnice utekl. David byl několikrát lékaři i námi upozorňován, že mu již jde o život, přesto nad ním vždy závislost na alkoholu zvítězí a pud sebezáchovy ohluší. Dvě různé životní cesty, avšak jedna služba s jedním přístupem. Jak je patrné z obou příběhů, ne každý najde sílu na změnu. Jedná se vždy o velmi těžký krok, ne-li o ten nejtěžší. Kontaktní centrum nabízí množství nízkoprahových služeb, které mohou na této cestě klientům alespoň trochu ulehčit, ale ty nejdůležitější na seznamu poskytovaných služeb nenajdete. Jsou jimi neustálá podpora bez hodnocení a neochvějná důvěra v možnost změny v každém případě a u všech klientů bez výhrad. Naděje přece umírá poslední.

Terénní program

Ze života klientů Terénního programu

Linda (17)

„V patnácti letech, když jsem uzavírala 9. ročník základní školy s výborným průměrem, vůbec jsem o drogách neměla žádné povědomí. Aktivně jsem hrála fotbal, cvičila a ve volném čase brnkala na kytaru. Na střední školu jsem se těšila. O prázdniny jsem se zamilovala do kluka, který byl o tři roky starší než já. Rodiče hodně pracují, doma tráví málo času. Byla jsem ráda, že se mi někdo věnuje. S přítelem jsem změnila svůj okruh známých, všichni byli starší než já. Brzy jsem změnila i své zájmy a sport vyměnila za hudební akce a kluby. Tam jsem se poprvé setkala s drogami. Jasně že alkohol a tráva, ale taky extáze a pervitin. Rok utekl jako nic, ve škole jsem propadala, měla vysokou absenci a na krku prý závislost na perníku. Tahala jsem se po policajtech a chodila ke kurátorovi. S rodiči jsem si nerozuměla, chtěla jsem hlavně vypadnout. Mně to v tu dobu nepřišlo, že mám problém. Moc jsem si neuvědomovala, jak se mi změnil život. Pak jednou v létě za námi přišli v parku teréňáci, moje kámoše už znali. Trochu jsem se bála, že mě někam třeba nahlásí, ale nic o mě vědět nechtěli. Kecali jsme o drogách, závislosti a o nemocech. Potkali jsme se ještě vícekrát. Hodně jsem na to povídání myslela, rozešla se se svým klukem a přemýšlela, že přestanu. Jeden večer jsme seděli na bytě, většina těch lidí tam si střílela, chtěli nastřelit i mě, byla jsem sjetá, dostala schízu a utekla. Pak jsem se chtěla zabít. Nakonec jsem zavolala rodičům a všechno jim řekla. Společně jsme navštívili ambulanci K-centra. Ted' jsem

půl roku čistá, ročník opakuji a zase jezdím na tréninky fotbalu. Teréňáky často potkávám, vždy se jdeme projít a kecáme o tom, jak je těžký se vyhýbat drogám, když jsou všude.“

Naši pracovníci pomohli a nadále pomáhají klientce zorientovat se v situaci, ve které se nachází. Poskytují jí podporu v abstinenci, případnou krizovou intervenci a sociálně právní poradenství. Klientka je velmi ráda, že má v našich pracovnících oporu a nesoudí ji za její přešlapy v životě. Práce terénních pracovníků je nejen o výměně jehel apod., ale také o ukázání dalších možností, jak vést nové kroky na cestě životem.

Ze života klientů Primární prevence

Po skončení bloku primární prevence v deváté třídě na téma Zdravý životní styl – poruchy příjmu potravy a sebepoškození, čekala Pavlína na lektory na chodbě. Pavlína měla pláč na krajičku. Lektori poprosili preventistku o prázdnou třídu a jedna z lektorek poskytla Pavlině krizovou intervenci.

Pavlína si stěžovala na svou rodinu, na přísného otce, na matku, která stojí za otcem a vůbec ji neposlouchá. Připadalo jí, že je na všechno sama, že si nemůže vybrat, kam půjde na střední školu, nemůže chodit ven, kdy chce a jak chce. Nesmí chodit na koníčky, které jí baví. Naopak musí dělat sporty, které nenávidí a chodit na hudebku (přitom to vůbec neumí).

Před koncem intervence byli Pavlině předány informace o institucích, na které se může obrátit s další pomocí (Linka bezpečí, Spirála, Primární prevence Litoměřice, Klokánek). Po skončení krizové intervence bylo patrné, že se Pavlině ulevilo a byla schopna vrátit se do třídy.

Za necelý týden navštívila Pavlína PP Litoměřice a chtěla mluvit s lektory, přišla i s maminkou. Na Pavlinu doma prasklo, že se sebepoškozuje řezáním na vnitřní straně stehů. Požádala mamku o pomoc a poprosila ji, zda by s ní šla do PP Litoměřice si o tom popovídat.

V PP Litoměřice proběhla první diagnostická a stabilizační schůzka s Martinem, ze které obě dámy odcházely s úsměvem. Pavlína s maminkou byly objednány na další týden, kdy v PP Litoměřice byla lektorka Michala, která zároveň pracuje v organizaci nabízející terapeutickou a krizovou pomoc pro nezletilé.

Po hodinové konzultaci si terapeutka s Pavlinou a maminkou domluvila schůzku u nich v organizaci na rodinnou terapii, přítomný měl být i otec.

Po několika sezeních s rodinným terapeutem se vztahy v rodině vyjasnily. Na vině byla špatná komunikace a nezdravé návyky v rodině.

Ke všem těmto lidem přistupujeme individuálně a dodržujeme jejich anonymitu. Proto byla jména z příběhů změněna. Všechny tyto příběhy považujeme za pozitivní.

tým prevence

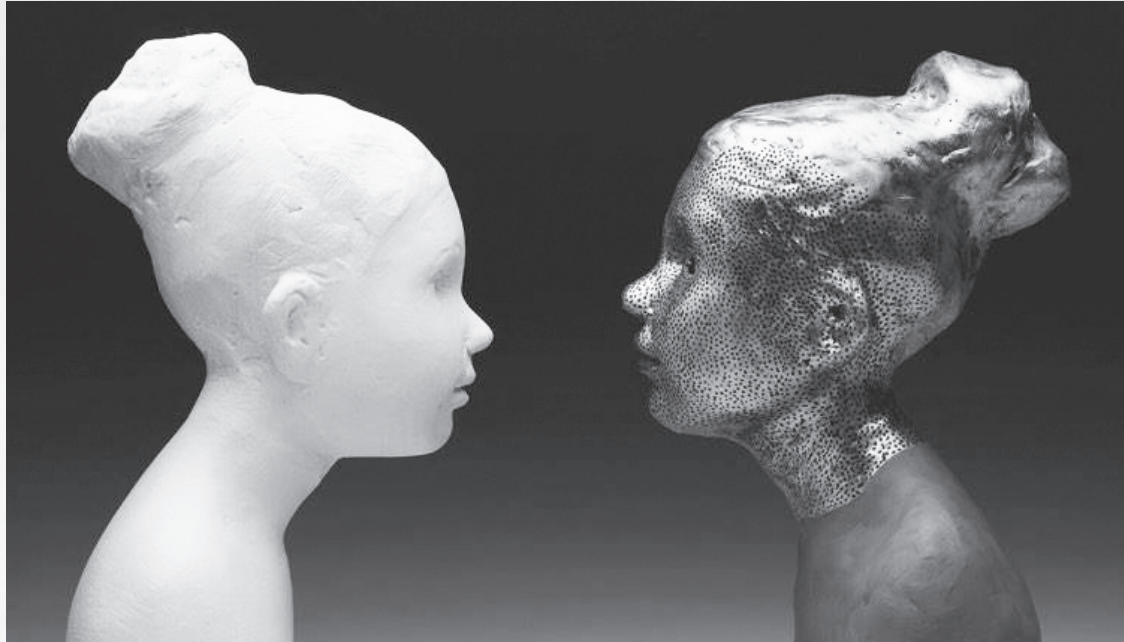
Kontaktní centrum Litoměřice
Lidická 57/11, 412 01 Litoměřice
Tel.: 416 737 182, 728 262 683
www.kclitomerice.cz
www.ccklitomerice.cz
email: info@kclitomerice.cz
facebook: Kontaktní centrum Litoměřice

Kabinet

Po prázdninách představí v Knihovně Karla Hynka Máchy svoje nejnovější práce litoměřická sochařka Alžběta Kumstátová. Během loňského roku ve svém ateliéru pracovala především na drobných plastikách a souběžně začala malovat akrylové miniatury. Většina z nich byla původně zamýšlena jako skici k větším plátnům, ale s jejich přibývajícím množstvím začala díla žít vlastním životem, hodným vystavení. Sochařské miniatury zase představí protipól k plastikám ve veřejném prostoru. Celou výstavou bude zároveň procházet linka reflexe náročného období pandemie, která se promítla zejména do abstraktních maleb autorky. Návštěvníci se mohou těšit také na instalaci, vytvořenou přímo pro knihovnu (a možná se i zapojí do tvůrčího procesu).

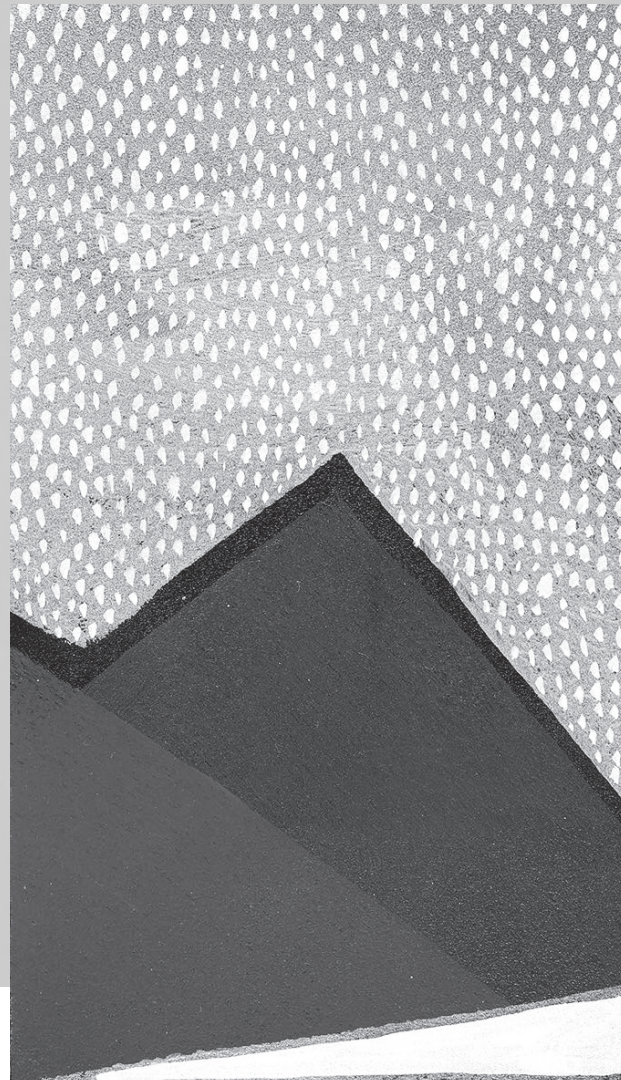
hh

Dvě, sádra, polychromovaná sádra

Let, akryl na papíře

Krajina, akryl na papíře

Nová Jarmilova dobrodružství

Marka Rubce není třeba v Litoměřicích představovat, co ale můžeme představit je jeho nová kniha.

Ahoj Marku, na začátku června měl Jarmil svátek a nám se doneslo, že ho oslavíte dalšími příběhy. Řekneš nám o tom něco?

Základem této knihy jsou skutečné zážitky, které jsem zažil během svého batůžkářského cestování s kamarádem na různých místech Indie v létě roku 2018. Vznikala skoro dva roky a spousta míst zobrazených v knize je skutečných, opravdu jsem je navštívil. Ke každému obrázku se váže spousta fotografií a kreseb, které jsem transformoval do panoramatických ilustrací.

Kdo ti knihu vydal?

Evropské nakladatelství Centrala (<http://centrala.org.uk>), které vzniklo před čtrnácti lety v Polsku, nyní operuje z Brightonu a letos vznikla v Praze i česká pobočka. Zaměřuje se hlavně na autorské grafické novely, ale i ilustrované knihy. Moje kniha je na pultech od 5. června.

Komu je kniha určená?

Knih je pro zvědavé děti i hravě dospělé, věkem není omezená.

Knihkupectví publikaci označují za grafický román, najdeme v ní i texty?

Je to vlastně žánr grafického románu „silent comics“, kde si promluhové bubliny a další text mohou domyslet „čtenáři“ a vypráví se jen pomocí obrázků.

Na obrázcích můžeme vidět Jarmila, jak (ná)sleduje nějakou jinou opičku, kdo to je?

Nová kamarádka Jarmila je hulman posvátný, na kterého Jarmil v Indii narazí, všechno má svůj důvod, který se čtenáři dozví v knížce.

Díky za krátkou informaci, více si řekneme na společné akci v knihovně.

km

Na další straně ukázka z knihy
Jarmil v Indii

>>>

